

Notat 2002–15

Prisutjevning melk – kontroll for 2. halv r 2001

Nils Øyvind Bergset
Håvard Mjelde

Tittel	Prisutjevning melk – kontroll for 2. halvår 2001
Forfattere	Nils Øyvind Bergset, Håvard Mjelde
Prosjekt	Evaluering av ny markedsordning for melk (A830)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2002
Antall sider	32
ISBN	82-7077-458-8
ISSN	0805-9691
Emneord	melk, meierivarer, prisutjevning, markedsordning, melkepriser, meierikostnader

---

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskingene i jord- og skogbruk.
- Gir ut rapporter fra forskning og utredning. Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres over Landbruksdepartementets budsjett, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

Ved brev fra Statens landbruksforvaltning (SLF) datert 07.02.2002 fikk Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) i oppdrag å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning i markedsordningen for melk for andre halvår 2001.

Kontrollen av ordningen har for det første som formål å undersøke om markedsregulators faktiske, gjennomsnittlige prisuttak for melk som råvare er i samsvar med jordbruksavtalens forutsetninger og med nærmere bestemmelser gitt i forskrift. De aktuelle beregninger og vurderinger framgår av dette notatet.

Kontrollen har for det andre som formål å undersøke prisuttak for enkelte produkter (artikler) innenfor de ulike råvaregrupper med tanke på å overvåke at konkurransehemmende kryssprissubsidiering ikke oppstår. Resultatene fra denne delen av kontrollen er i henhold til SLFs brev av 07.02.2002, unntatt offentlighet og parts-offentlighet. Disse beregningene er derfor tatt inn i et separat notat som er oversendt Statens landbruksforvaltning.

Oslo, mars 2002

Leif Forsell

Innhold

	Side
SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING.....	3
1.1 Mandat.....	3
1.2 Gjennomføring	5
2 METODE OG DATA	7
2.1 Forskrift om beregning av råvareverdier.....	7
2.2 Målpriser	8
2.3 Vareomfang.....	9
2.4 Salgspriser	10
2.5 Rabatter og ytelser.....	11
2.6 Kostnader	11
2.7 Kapital	11
2.8 Melkebehov.....	12
2.9 NILF Notat No. 2002–14	12
2.10 Kg og liter i beregning av råvareverdier	12
3 RESULTATER.....	13
3.1 Forbrukerpriser.....	13
3.2 Sure, smakstilsatte produkter, dagligvare – 1A.....	14
3.3 Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – 2A.....	15
3.4 Ikke smakstilsatte produkter, industri – 2B.....	15
3.5 Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – 3A.....	16
3.6 Ferske oster, dagligvare – 4A.....	17
3.7 Ferske oster, industri – 4B.....	17
3.8 Modna oster, dagligvare – 5A.....	18
3.9 Modna oster, industri – 5B.....	19
3.10 Modna oster, merkevareeksport – 5C	19
3.11 Tørrmelk, industri – 6B.....	20
3.12 Geitemelksprodukter, dagligvare – 7A	21
3.13 Geitemelksprodukter, industri – 7B	22
3.14 Geitemelksprodukter, merkevareeksport – 7C.....	23
3.15 Fløte til konsum, dagligvare – B1	23
3.16 Fløte til smørprodukter, alle markeder – B2	24
3.17 Mysoster, dagligvare – B3	24
3.18 Kjernemelk, alle markeder – B4	25

Sammendrag

I brev av 07.02.02 fra SLF fikk NILF i oppgave å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning for melk for andre halvår 2001. Etterkontrollen skal baseres på Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk av 05.12.01.

Kontrollen av prisutjevningen har som formål:

- å undersøke om markedsregulators faktiske og samlede (gjennomsnittlige) målprisuttak er i samsvar med de forutsetninger som er satt i jordbruksavtalen. Disse spørsmålene er behandlet i dette notatet.
- å overvåke at konkurransehemmende kryssubsidiering, innenfor hver enkelt gruppe av produkter, ikke oppstår. Disse spørsmålene er nærmere behandlet i eget, konfidensielt notat.

Målprisene i prisutjevningen for melk er fastsatt i jordbruksoppgjøret. Ved jordbruksoppgjøret 2001 ble det foretatt en teknisk justering av priser og en endring i fastsettelsen av avgifter og tilskudd for biprodukter. I tillegg ble det vedtatt en endring i målprisene. På grunn av behov for å endre forskriften om prisutjevningsordningen, ble ikke de tekniske endringene foretatt før 01.09.01. I tillegg ble ikke endringene i målprisene som følge av jordbruksavtalen iverksatt før 01.11.01. Resultatet er at man for høsten 2001 opererer med tre perioder med tre ulike målpriser for en del grupper. For å skape et sammenligningsgrunnlag er målprisene for de ulike periodene veid sammen i forhold til antall liter melk bak produktene i hver gruppe i melkeregnskapet.

Kostnadsdata er hentet fra Tines produktkalkyler. I produktkalkylene er alle kostnader som i denne sammenheng er relevante, fordelt for hvert enkelt artikkelnummer etter «ABC-prinsippet. Tine har hatt slike ABC-kalkyler siden 1999. I den nå foreliggende kontrollen for andre halvår 2001 er det tatt utgangspunkt i de nye produktkalkylene som Tine anvender fra 1. juli 2001 og som har sin basis i regnskapstall for 2000.

Som tidligere bygger kontrollen på den faktiske føring av rabatter og ytelser i Tines regnskaper og øvrige dokumentasjon, her under pris- og salgsstatistikk, ABC-kalkyler, samt separat dokumentasjon for «anuelle» rabatter.

Som i tidligere etterkontroller har NILF innhentet data for enkelte meierivarer i materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå. Det generelle bildet er at forbrukerprisene for meierivarer, med unntak for de to brunostene, har vært økende i perioden fra 1998 til og med første halvår 2001. 1. juli 2001 innebærer imidlertid et brudd i så måte. På denne datoen ble momsreformen gjennomført, noe som betydde at momsen på matvarer ble halvert til 12 %. Alle prisene gikk betydelig ned i andre halvår 2001 som en følge av denne reformen. Størrelsen på nedgangen varierte imidlertid en del. For å få et mål på prisendring etter momsreformen har NILF satt opp en egen kolonne som viser endring i KPI-tallene fra første til andre halvår korrigert for endring i momsen. Disse resultatene bekrefter stort sett trendene fra tidligere etterkontroller både for produkter som har steget i pris og de som har sunket i pris. Unntaket er først og fremst den betydelige prisnedgangen for Jarlsberg.

Resultatene av beregningene som grunnlag for kontroll av prisutjevningen for andre halvår 2001, framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 1.1 Malpriser for melk. Kroner per liter anvendt helmelk/per liter rastoff

Melk i/til produktgruppe	Veid malpris 01.07–31.12	Beregnet verdi, andre halvår 2001 ²⁾	Avvik fra malprisen, øre per liter	Avvik fra malprisen, prosent
Sure smakstilsatte produkter, dagligvare	5,79	5,82	3	+1
Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare	5,24	5,37	13	+2,5
Søte smakstilsatte produkter, dagligvare	3,55	3,80	25	+7
Ikke smakstilsatte produkter, industri	2,93	3,02	9	+3
Ferske oster, dagligvare	4,38	4,64	26	+6
Ferske oster, industri	2,87	2,58	29	-10
Modna oster, dagligvare	3,54	3,55	1	0
Modna oster, industri	2,87	2,64	23	-8
Modna oster, merkevareeksport	2,55	2,60	5	+1,9
Tørrmelk, industri	2,98	2,89	9	-3
Geitemelksprodukter, dagligvare	4,02	4,19	17	+4
Geitemelksprodukter, industri	2,87	2,16	71	-25
Geitemelksprodukter, merkevareeksport	2,55	4,23	168	+66
Fløte til kremfløte	27,27	28,40	113	+4
Fløte til smør	7,94	8,00	6	+1
Myse til mysost – dagligvare	2,48	2,15	33	-13
Kjernemelk ¹⁾				

1) Ikke beregnet.

2) Ravareverdiregningen inkluderer ikke SLFs kapitalvedtak

Beregningene for andre halvår 2001 viser at faktiske råvareverdier er innenfor et avvik på +/- 2 % i forhold til jordbruksavtalens målpriser, beregnet som gjennomsnitt for andre halvår, for 4 grupper (sure smakstilsatte produkter – dagligvare, modna oster – dagligvare, modna oster – merkevareeksport og fløte til smør), jf. forskriftens § 9.

Det må presiseres at dette er gjennomsnittsberegninger av råvareverdier for hele andre halvår, og vi viser til vurderingene i kapittel 2.2 om veide målprisene dette halvåret. Summen av tekniske endringer og prisendringer i jordbruksavtalen samt Tines endringer av faktiske priser, peker klart i retning av et større sammenfall mellom forutsetninger og resultater mot slutten av halvåret. Det er grunn til å forvente langt større sammenfall i etterkontrollen for første halvår 2002.

1 Innledning

1.1 Mandat

I brev av 07.02.02 fra SLF fikk NILF i oppgave å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning for melk for andre halvår 2001:

«I jordbruksoppgjøret for 2000 ble prisutjevningsordningen lagt om. Dette er beskrevet i flere dokumenter i forbindelse med jordbruksoppgjøret. Av St. prp. nr. 82 (1999–2000) fremgår det at det skal etableres et kontrollsystem som skal dokumentere markedsregulators faktiske råvarepriser. Dersom markedsregulators faktiske råvarepriser viser et avvik i forhold til jordbruksavtalens målpriser på mer en 2 % for de ulike prisgruppene, kan Statens landbruksforvaltning (SLF) for hvert halvår etterregne avgifter, tilskudd og overføringspris, jf. § 9 i forskrift om prisutjevningsordningen for melk iverksett av 30. juni 2000. Det vises for øvrig til egen forskrift av 2.11.01 om etterregning i Prisutjevningsordningen for melk (PU).

Regler for beregning av råvareverdier i PU har vært gjennomgått av en partssammen satt gruppe høsten 2001. På bakgrunn av dette arbeidet, og etter høring hos de aktuelle parter, har SLF fastsatt en egen forskrift av 5.12.01 om beregning av råvareverdier i PU. Etterkontrollen for 2. halvår 2001 gjennomføres i samsvar med denne forskriften.

Med henvisning til bla. jordbruksavtalen for 2001/2002, har vi for 2. halvår 2001 3 sett med målpriser fordelt på periodene: 1.7. til 31.08., 1.9. til 31.10. og 1.11. til 31.12. I etterkontrollen ber vil NILF beregne gjennomsnittlige råvareverdier for hele perioden 1.7 til 31.12.

Om det eventuelt skulle være problemer med å få tilgang til nødvendig datamateriale i forbindelse med etterkontrollen, ber vi NILF snarest ta dette opp med SLF.

1. Etterkontroll av pris- og biproduktgrupper

SLF ber på denne bakgrunn NILF foreta en etterkontroll av beregnet gjennomsnittlig råvareverdi som Tine har oppnådd for de prisgruppene som er spesifisert i forskrift for beregning av råvareverdier i PU. For myse til mysost ber vi særskilt om at NILF også foretar en beregning av myse til dagligvaremarkedet innenlandsk.

2. Etterkontroll av enkeltprodukter

SLF ber videre NILF foreta en etterkontroll av visse utvalgte enkeltprodukter, slik som det fremgår av forskrift for beregning av råvareverdier i PU. Resultatene fra etterkontrollen av enkeltprodukter skal unntas offentlighet og parts-offentlighet.

3. Betingelser

Frist for utredningsoppdraget settes til 15. mars 2002.

SLF forutsetter da at alt relevant materiale er tilgjengelig fra Tines side innen utgangen av januar. SLF har sendt eget brev om dette til Tine Norske Meierier.

Utredningen skal skje innen en kostnadsramme på 2 månedsverk.

NILF plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger som i medhold av lov eller forskrift er underlagt taushetsplikt, og som NILF får kjennskap til i forbindelse med dette oppdraget.

Om NILF i arbeidet med etterkontrollen finner andre forhold som er relevante for etterkontrollen, ber vi om at dette tas med i utredningen. Rapportering underveis og sluttrapportering vedrørende oppdraget skjer til SLF.

Om det viser seg nødvendig vil oppfølgingsoppdrag bli gitt underveis.»

I brev av 08.03.02 viser SLF til brev fra Landbruksdepartementet av 21.02.02 og skriver:

«Når det gjelder etterkontrollen blir dette å forstå slik at råvareverdi for myse til mysost skal beregnes på bakgrunn av produkter som omsettes i dagligvaremarkedet innenlands. Etterkontrollen for øvrige biprodukter gjennomføres som før. SLF vil ettersende ajourført liste over produkter som skal inngå i etterkontrollen i de ulike gruppene».

Dette betyr at NILF ikke har beregnet råvareverdi for myse i alle markeder. I følgebrevet til mandatet av 07.02.02 skriver SLF:

«Når det gjelder SLFs kapitalvedtak av 6.7.01, er dette påklagd av aktører i ordningen. Klagene er nå oversendt til Landbruksdepartementet som fatter endelig vedtak. SLF vil i tillegg engasjere Econ senter for økonomisk analyse vedrørende håndtering av kapital i prisutjevningen. Rapport om dette vil ventelig foreligge før SLF foretar etterregning for 2. halvår 2001, og det vurderes ikke som nødvendig med en særskilt vurdering fra NILFs side av dette i denne omgangen.»

NILF har derfor lagt tallene i Tines kalkyler til grunn.

1.2 Gjennomføring

NILF mottok materialet fra Tine 31.01.02. I denne oversendelsen var en gruppe mangelfull og en del produkter manglet. Alt materiale var oversendt innen 20.02.02. Det har vært nødvendig å gjennomgå vedlegg til Forskrift om beregning av råvareverdier for å avklare hva som skulle skje med en del nye produkter i Tines sortiment. Alt i alt har grunnlagsmaterialet foreligget i tide og med en god kvalitet, slik at etterkontrollen har latt seg gjennomføre innen fristen. En stor del av dette skyldes at Forskrift om beregning av råvareverdier nå både fastslår regnereglene og hvilke produkter som skal med i etterkontrollen.

2 Metode og data

2.1 Forskrift om beregning av råvareverdier

Høsten 2001 gjennomgikk en partssammensatt gruppe blant annet regnereglene i prisutjevningsordningen for melk. Gruppen avla rapport 16.11.01, og denne resulterte i endringer i Forskrift om prisutjevningsordningen for melk. SLF fastsatte også en helt ny Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk av 05.12.01 som gjelder fra 01.01.02 (Heretter kalt Forskrift om beregning av råvareverdier). Forskriften er trykt som vedlegg til denne rapporten. Gruppens rapport og den nye forskriften er i hovedsak basert på de metoder som er utviklet av NILF, SLF og Tine i forbindelse med etterkontroll for andre halvår 2000 og første halvår 2001 (se Notat 2001–21 og Notat 2001–22 fra NILF).

SLF har i sitt mandat bestemt at NILF i etterkontrollen av ordningen for andre halvår 2001 skal benyttet regelverket i den nye Forskrift om beregning av råvareverdier. NILF mener det er en stor fordel at reglene for beregning av råvareverdier nå er fastlagt. I dette notatet legger vi disse reglene til grunn, og vi viser til Rapport av 16.11.01 og våre tidligere notater når det gjelder diskusjon av reglene for råvareverdiberegning.

Det kan imidlertid være på sin plass å kommentere kort de områdene hvor den nye forskriften skiller seg fra de beregningene vi har foretatt i tidligere notater. Beregningene i de ulike notatene fra NILF vil derfor ikke være fullt ut sammenlignbare på grunn av ulike regneregler. Forskjellene knytter seg til:

- Gjennomføring av prinsippet om å sette inn beregnede verdier i produktgrupper hvor flere ulike råvarer er innsatsfaktorer. Utgangspunktet for alle beregninger av råvareverdier er produksjonsfløteverdien på kr 16,725 som fastsettes i Jordbruksavtalen. I alle grupper hvor det inngår flere råvarer, hentes så beregnede verdier som tilsvarer alternativ verdi for råstoffet.
- I praksis betyr det å gjennomføre prinsippet om å sette inn beregnede verdier at 4 produkter (Melkeringe, Rømmekolle, Kaffefløte og Kaffemelk) er flyttet fra gruppe 2A Ikke smakssatte produkter dagligvare, til biproduktgruppe 1 Fløte til

konsum, i råvareverdiberegningen. Gruppe 2A inneholder dermed ikke produkter med fettprosent over helmelk. Råvareverdien for denne gruppen kan beregnes først for så å settes inn i beregningen av fløte til konsumverdien. Denne verdien brukes så i gruppene 1A og 3A.

- Regneregler for tørrmelksprodukter med fettprosent over skummetmelkpulver er også fastlagt i den nye forskriften. Alle disse pulvertypene beregnes nå i gruppe 6B, men fløteverdien regnes ut fra skummet melk slik at råvareverdien som framregnes tilsvarer det som aktørene reelt opplever.
- Forskriften nedfeller hvilke produkter som skal med i beregningene for hver enkelt gruppe i et eget vedlegg. Se for øvrig kapittel 2.3.
- Antallet grupper det skal regnes på er utvidet med gruppe 4B ferske oster industri.
- Forskriften fastsetter en standardfaktor for å regne om fra geitfløte, som ikke omfattes av ordningen, til geitmelk. Faktoren er på 11.
- Forskriften presiserer at verdien av tilført fløte i gruppen søte smakstilsatte produkter skal være verdien av fløte til konsum. Siden ingen av produktene i denne gruppen til nå har vært fetere enn helmelk, har denne verdien verken vært brukt eller hatt noen påvirkning på sammenligningen mellom ulike halvår i etterkontrollen.

2.2 Malpriser

Målprisene i prisutjevningen for melk er fastsatt i jordbruksoppgjøret. Denne rapporten omhandler kontroll av ordningen slik den fungerte i andre halvår 2001. Det er derfor bestemmelsene i jordbruksavtalen 2001/2002 og med tilhørende forskrift, som utgjør det aktuelle sammenligningsgrunnlaget.

Ved jordbruksoppgjøret 2001 ble det foretatt en teknisk justering av priser og en endring i fastsettelsen av avgifter og tilskudd for biprodukter. I tillegg ble det vedtatt en endring i målprisene. På grunn av behov for å endre forskriften om prisutjevningsordningen, ble ikke de tekniske endringene foretatt før 01.09.01. I tillegg ble ikke endringene i målprisene som følge av jordbruksavtalen, iverksatt før 01.11.01. Resultatet er at man for høsten 2001 opererer med tre perioder med tre ulike målpriser for en del grupper. De aktuelle periodene er:

- 01.07–31.08: Målpriser fra jordbruksavtaleåret 2000/2001.
- 01.09–31.10: Teknisk endring av noen målpriser og ny metode for å beregne avgifter og tilskudd for biprodukter.
- 01.11–31.12: Nye målpriser i jordbruksavtaleåret 2001/2002.

For å kunne gjennomføre en etterkontroll for halvåret som forskriften foreskriver, har SLF derfor veid sammen målprisene i de ulike periodene til én. Denne veide målprisen for hver enkelt gruppe brukes som sammenligningsgrunnlag i etterkontrollen. Målprisene er veid ut fra volum anvendt melk i de enkelte gruppene i melkeregnskapet for de aktuelle periodene. De aktuelle målpriser for høsten 2001/2002 framgår av tabellen nedenfor. Med bakgrunn i disse veide målprisene er NILF bedt om å regne gjennomsnittlige faktiske råvareverdier for hele andre halvår 2001.

Tabell 2.1 Malpriser i prisutjevningen for melk andre halvår 2001. Kroner per liter anvendt helmelk

Produktgruppe	Malpris per 01.07	Ny malpris fra 01.09	Ny malpris fra 01.11	Veid malpris
Sure smakstilsatte produkter, dagligvare	5,79	5,79	5,79	5,79
Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare	5,11	5,26	5,36	5,24
Søte smakstilsatte produkter, dagligvare	3,52	3,52	3,62	3,55
Ikke smakstilsatte produkter, industri	2,93	2,93	2,93	2,93
Ferske oster, dagligvare	4,34	4,34	4,44	4,38
Ferske oster, industri	2,87	2,87	2,87	2,87
Modna oster, dagligvare	3,50	3,50	3,61	3,54
Modna oster, industri	2,87	2,87	2,87	2,87
Modna oster, merkevareeksport	2,55	2,55	2,55	2,55
Tørrmelk, industri	2,98	2,98	2,98	2,98
Geitemelksprodukter, dagligvare	4,00	4,00	4,07	4,02
Geitemelksprodukter, industri	2,87	2,87	2,87	2,87
Geitemelksprodukter, merkevareeksport	2,55	2,55	2,55	2,55
Fløte til konsum, kroner per liter fløte	25,51	28,16	28,16	27,27
Fløte til smør, kroner per liter fløte	7,94	7,94	7,94	7,94
Myse til mysost, kroner per liter myse	2,88	2,31	2,31	2,48
Kjernemelk, kroner per liter myse	2,46	1,78	1,89	¹⁾

1) Det er ikke avregnet kjernemelk i andre halvår 2001, og det er derfor ikke mulig eller behov for å veie sammen malpriser.

2.3 Vareomfang

Kontrollen av prisutjevningen har som formål:

- å undersøke om markedsregulators faktiske og samlede (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak er i samsvar med de forutsetninger som er satt i jordbruksavtalen.
- å overvåke at konkurransehemmende kryssubsidiering, innenfor hver enkelt gruppe av produkter, ikke oppstår.

For å ivareta første del av formålet er det nødvendig å gjøre beregninger for hele varespekteret inndelt etter de respektive grupper i utjevningen. Hvilke produkter som skal være med i beregningene for de enkelte gruppene er fastsatt i vedlegg til Forskrift om råvareverdieregning fra SLF. Artikkelnumrene til Tine er ingen statisk størrelse. Produkter går ut og nye kommer til, og det var derfor ikke overensstemmelse mellom vedlegget til forskriften og det materialet vi fikk oversendt fra Tine til etterkontrollen for andre halvår 2001. Etter en dialog mellom NILF, Tine og SLF har SLF nå laget en ny produktliste, og våre beregninger inneholder kun produkter fra denne listen med salg i andre halvår 2001.

For å ivareta andre del av formålet er det bestemt at den detaljerte kontrollen skal omfatte i alt 30 enkeltprodukter. Antallet produkter ble oppjustert fra 28 til 30 i forbindelse med ny Forskrift om beregning av råvareverdier. Beregninger for disse enkeltartiklene er unntatt offentlighet og er derfor oversendt Statens landbruksforvaltning i eget notat. Produktene det er regnet på er:

Dagligvaremarkedet:

- helmelk, 1 liter
- lettmelk, 1 liter
- skummetmelk, 1 liter
- skummet kulturmelmk, 1 liter
- kulturmelmk, 1 liter
- kremfløte 38 %, 1/3 liter
- lettømmme 3 dl
- fruktyoghurt, jordbær 175 ml
- fruktyoghurt, jordbær 4x125 gram
- Go'morgen yoghurt jordbær, 195 gram
- kremost urte 28 %, beger
- mozzarella, 5 kg
- Norvegia skorpefri F45, 1 kg
- Norvegia skorpefri F45, 1,2 kg økobit
- Norvegia skorpefri F45, 500 g (standardvekt)
- Norvegia skorpefri F45, under 600 g (veievare)
- Lettere Norvegia skorpefri under 600 g (veievare)
- Jarlsberg skorpefri F45, 500 g (standardvekt)
- Nøkkelost skorpefri F45, 1 kg
- Ekte geitost FG 33, 1 kg
- Fløtemysost F33, 1 kg
- Fløtemysost F33, 1/2 kg
- Gudbrandsdalsost G35, 1 kg
- Gudbrandsdalsost G35, 1/2 kg
- normalsaltet smør, 1/2 kg.

Industriemarkedet:

- Skummetmelk på tank
- Jarlsberg F45 skorpefri, 10 kg
- Norvegia F45 skorpefri, 10 kg
- Skummetmelkpulver, 750 kg sekk
- Melkepulver 20 %, 750 kg sekk.

2.4 Salgspriser

Alle salgspriser i de etterfølgende beregninger er hentet fra Tines interne pris- og salgsstatistikk. Ut over pris- og salgsstatistikken til Tine er det også innhentet en del data for meierivarer i materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå. Disse opplysningene er til en viss grad nyttet som et supplement ved vurderingen av enkeltartikler. Den mer konkrete bruken av dette materialet framgår av eget (konfidensielt) notat oversendt til SLF.

2.5 Rabatter og ytelser

Som tidligere bygger kontrollen på den faktiske føring av rabatter og ytelser i Tines regnskaper og øvrige dokumentasjon, her under pris- og salgsstatistikk, ABC-kalkyler, samt separat dokumentasjon for «manuelle» rabatter.

Den siste formen gjelder rabatter som ikke er inkludert i priser/salgsfaktura eller i kostnadskalkyler. I tabellene som gjengir beregninger, er disse rabattene omtalt som «annen rabatt. Dette gjelder salg som ivaretas av Tine som konsern. Tilsvarende salgskostnader for flytende produkter som selges fra meieriselskapene, er inkludert i pris- og salgsstatistikken for øvrig.

2.6 Kostnader

Kostnadsdata er hentet fra Tines produktkalkyler. I produktkalkylerne er alle kostnader som i denne sammenheng er relevante (og med tillegg av noen som må trekkes fra, jfr. Nedenfor), fordelt for hvert enkelt artikkelnummer etter «ABC-prinsippet.¹ Tine etablerte ABC-kalkyler i 1999 basert på kostnadstall fra 1998. I den nå foreliggende kontrollen for andre halvår 2001 er det tatt utgangspunkt i de nye produktkalkylerne som Tine anvender fra 1. juli 2001 og som har sin basis i regnskapstall for 2000.

Selv om Tines produktkalkyler for alle praktiske formål er de eneste som kan anvendes med tanke på en kontroll av prisutjevningen, representerer de samtidig også den største usikkerheten ved beregningene i denne rapporten.

Tines produktkalkyler omfatter også kostnader knyttet til deler av produsentytelser som for eksempel kontroll av leverandørmelk, produsentoppgjør og gårdstank. Siden dette er kostnader som faller utenfor prisutjevningen, har det ved kontrollen vært nødvendig å trekke ut disse kostnadene fra det datamaterialet som i utgangspunktet ble oversendt.

2.7 Kapital

Kontrollen for andre halvår 2001 er som nevnt i forrige kapittel, basert på de produktkalkylerne som gjelder fra 01.07.01. De etterfølgende beregninger er basert på Tines kostnadskalkyler (ABC) slik de foreligger, og råvareverdberegningene er således gjennomført uten implementering av SLFs kapitalvedtak, jf. brev fra SLF av 07.02.02. Dette innebærer at avvik mellom beregnet råvareverdi og veid målpris i dette notatet må vurderes i lys av dette.

I disse kalkylerne er det lagt til grunn en avskrivningstid for kontorer og boliger på 23 år, for driftsbygninger på 17 år, mens maskiner har en avskrivningstid på 8 år. Rente-kostnadene beregnes på basis av netto avskrivningsgrunnlag multiplisert med 3 måneders NIBOR tillagt 1 prosentpoeng. Denne beregningsmåten inkluderer også sentrale lagre og pakkerier.

Behandlingen av kapital som er bundet ved lagring og modning av ost ble beskrevet i NILF Notat nr 2001–22. Controller Tom Henrik Sundby gav i notat fra Tine 01.10.01 følgende beskrivelse av dette forholdet:

---

¹ ABC = Activity-Based-Costing, som representerer en kostnadsnorm eller et gjennomsnitt. Hvilke kostnader og resultater meieriselskapene hver for seg og for ulike produkter deretter faktisk får, vil variere.

«Følgende regler gjelder for kapitalbinding av hvitost:

- *det er beregnet en felles sats pr. artikkelgruppe hvitost*
- *antall lagringsdager er gitt av FoU, Voll*
- *rentesats (pr. i dag) er på 6,5 %*
- *med utgangspunkt i ab fabrikkpris beregnes satsen.»*

2.8 Melkebehov

For å kunne beregne råvareverdier, for grupper og enkeltprodukter av meierivarer, er det nødvendig å kjenne forbruket av melk som går med til framstilling av de ulike produkter. I henhold til Forskrift om beregning av råvareverdier er Tines omregningsfaktorer lagt til grunn.

Det finnes noen få unntak fra denne regelen. For å kunne beregne verdi på tørrmelk med den særegne metoden for å komme fram til en verdi på biproduktet fløte, må NILF basere seg på de offisielle faktorene som SLF bruker i melkeregnskapet. Tines omregningsfaktorer for myse har tidligere vært mangelfulle, men de har for dette halvåret blitt forbedret. Likevel må NILF for enkelte produkter benytte SLFs omregningsfaktorer til myse.

2.9 NILF Notat No. 2002–14

Blant annet som en følge av fastsettelsen av Forskrift om beregning av råvareverdier, ble NILF i januar 2002 bedt av SLF om å gjøre nye beregninger på materialet for etterkontrollen for andre halvår 2000. Dette ble besvart i konfidensielt notat av 30.01.02. SLF besluttet 15.03.02 å offentliggjøre dette notatet, med unntak av beregninger for myse. Notatet er publisert som NILF Notat No. 2002–14. Relevante deler av resultatene i dette notatet er tatt inn her og blir kommentert underveis.

2.10 Kg og liter i beregning av råvareverdier

I forbindelse med utarbeidelsen av NILF Notat No. 2002–14 ble NILF oppmerksom på problematikken rundt å veie sammen kostnads- og inntektstall for grupper hvor sluttproduktene måles i både kilo og liter. Gruppene for fløte til smør og tørrmelk er de største gruppene hvor denne problematikken forekommer. Forholdet i smørgruppen er at 1 liter fløte veier 0,992 kg slik at sluttveiingen av råvareverdier prinsipielt skulle vært korrigert for denne differansen. NILF har imidlertid beregnet konsekvensene av dette til å bli marginale for begge grupper (maks 2 øre i endelig råvareverdi) og har derfor valgt å ikke korrigere for denne faktoren. Å skulle korrigere for dette ville komplisere beregningene ytterligere, og det ville ført til et brudd i dataserien hvor data fra tidligere etterkontroller prinsipielt ikke ville være sammenlignbare med resultatene i denne etterkontrollen. De nye beregningene er dermed i tråd med de som er foretatt tidligere.

3 Resultater

3.1 Forbrukerpriser

Som i etterkontrollen for første halvår 2001 har NILF innhentet data for enkelte meierivarer i materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå.

KPI er utviklet for å måle prisendring, og ikke først og fremst for å si noe om prisnivåer. Ved omlegging av KPI fra 1998 ble det imidlertid også etablert et nytt utgangsnivå (prisinivå) der nåværende indekser bygger på 1998 = 100. Prisinivåer og utvikling for aktuelle varer framgår av tabellen nedenfor. Når et produkt ikke er presist definert i forhold til pakning eller størrelse, skal oppgavegiver for øvrig velge det produktet som har «størst omsetning». De angitte forbrukerprisene er inklusive moms.

Det generelle bildet som kan leses ut av tabellen nedenfor, er at forbrukerprisene for meierivarer, med unntak for de to brunostene, har vært økende i perioden fra 1998 til og med første halvår 2001. 1. juli 2001 innebærer imidlertid et brudd i så måte. På denne datoen ble momsreformen gjennomført, noe som betydde at momsen på matvarer ble halvert til 12 %. Alle prisene gikk betydelig ned i andre halvår 2001 som en følge av denne reformen. Størrelsen på nedgangen varierte imidlertid en del. For å få et mål på prisendring etter momsreformen har NILF satt opp en egen kolonne som viser endring i KPI-tallene fra første til andre halvår korrigert for endring i momsen. Disse resultatene bekrefter stort sett trendene fra tidligere etterkontroller både for produkter som har steget i pris og de som har sunket i pris. Unntaket er først og fremst den betydelige prisnedgangen for Jarlsberg.

Tabell 3.1 Forbrukerpriser for meierivarer. Priser i kroner per liter/kg.
Indekser 1998 = 100

	Pris			Første	Andre	Første	Andre	Pris	Pris-
	1998	1998	1999	halvar	halvar	halvar	halvar	andre	endring
				2000	2000	2001	2001	halvar	korrigert
				)	)	)	)	2001	for
									moms-
									endring
Helmelk	9,87	100,0	101,7	102,9	103,9	105,3	96,5	9,53	1,5
Lettmelk	9,06	100,0	101,7	103,4	101,9	102,8	93,7	8,49	0,9
Skummet melk	8,76	100,0	100,8	101,4	100,5	101,2	92,4	8,09	1,1
Skummet kulturmilk	9,02	100,0	103,7	107,2	110,9	114,2	105,4	9,50	2,2
Kremfløte 38 % – 1/3 l.	14,10	100,0	100,8	101,7	102,1	102,4	94,5	13,32	2,2
Yoghurt – 175 ml	4,62	100,0	102,3	103,1	107,5	109,3	104,5	4,83	5,9
Norvegia	76,70	100,0	100,4	101,1	101,6	98,9	88,3	67,70	-1,1
Nøkkelost	78,46	100,0	102,3	103,3	102,4	103,5	94,3	74,00	0,9
Fløtemysost	67,20	100,0	97,6	92,4	96,9	97,6	88,2	59,28	0,0
Gudbrandsdalsost	66,52	100,0	100,4	96,3	94,4	92,9	83,4	55,47	-0,6
Smør, normals. – 1/2 kg	17,95	100,0	104,8	103,7	106,0	110,4	100,2	17,99	0,5
Jarlsberg	81,69	100,0	99,0	100,0	104,5	105,0	91,6	74,80	-3,4

1) Indekser for halvår er beregnet av NILF med utgangspunkt i måneddata. MVA-satsene var 23 % i andre halvår 2000, 24 % i første halvår 2001 og 12 % i andre halvår 2001.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.2 Sure, smakstilsatte produkter, dagligvare – 1A

Gruppen har en solgt produktmengde på 17 mill. liter (15 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001 og omfatter hele 92 forskjellige artikler.

Tabell 3.2 Sure, smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	NILF	Andre halvår	Første halvår	Andre halvår
	2000:12	2000	2001	2001
Brutto fakturert		19,15	19,14	19,18
– Fakturert rabatt		0,45	0,47	0,52
Netto pris	18,76	18,70	18,67	18,66
Inntekt biprodukter	0,25	0,14 ¹⁾	0,16 ¹⁾	0,25 ¹⁾
Sum inntekter	19,01	18,84	18,83	18,91
Kostnader, produksjon	13,72	13,10	13,85	13,77
Verdi rastoff	5,29	5,74	4,98	5,14
Omregningsfaktor, kumelk	0,869	0,873	0,873	0,883
Omregningsfaktor, kufløte	0,0149	0,012	0,012	0,017
Verdi – kroner per liter melk	6,09	6,58	5,70	5,82
Malpris		5,79	5,79	5,79
Avvik		0,79	-0,09	0,03
Innsatt fløteverdi		24,63	24,63	28,40

1) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 5,82 kroner per liter anvendt melk. Dette er 3 øre høyere enn jordbruksavtalens råvareverdi. Råvareverdien ligger 12 øre høyere enn i forrige halvår og det skyldes først og fremst lavere produksjonskostnader og høyere inntekt for biproduktet fløte.

3.3 Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – 2A

Dette er en stor gruppe med en solgt produktmengde på om lag 230 mill. liter (253 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen består av 57 ulike artikler. Beregningene skiller seg fra tidligere halvår da produktene melkeringe, rømmekolle, kaffemelk og kaffebløte er flyttet til biproduktgruppe Fløte til konsum.

Tabell 3.3 Ikke smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	NILF 2000:12	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		6,74	6,76	6,68
– Fakturert rabatt		0,01	0,01	0,00
Netto pris	6,56	6,73	6,75	6,68
Inntekt biprodukter	1,10	1,11 ¹⁾	1,11 ¹⁾	1,15
Sum inntekter	7,66	7,84	7,86	7,83
Kostnader, produksjon	2,02	2,00	1,99	1,92
Verdi rastoff	5,64	5,84	5,87	5,91
Omregningsfaktor, kumelk	1,082	1,088	1,089	1,101
Omregningsfaktor, kufløte	0,066	0,067	0,067	0,069
Verdi – kroner per liter melk	5,21	5,37	5,39	5,37
Malpris		5,11	5,11	5,24
Avvik		0,26	0,28	0,13
Innsatt fløteverdi		24,63	24,63	–

1) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 5,37 kroner per liter anvendt melk. Dette er 13 øre høyere enn den veide målprisen. Endringene i inntektene, biproduktverdien og kostnadene kan i stor grad forklares med de 4 produktene som nå er flyttet til en annen gruppe.

3.4 Ikke smakstilsatte produkter, industri – 2B

Gruppen har en solgt produktmengde på om lag 15,9 mill. liter (17,8 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen har til sammen 25 artikler.

Tabell 3.4 Ikke smakstilsatte produkter – industri. Kroner per liter

	NILF 2000:12 ¹⁾	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		2,81	2,79	2,99
– Fakturert rabatt		0,07	0,06	0,07
Netto pris	2,57	2,74	2,73	2,91
Inntekt biprodukter	2,02	1,56	1,51	1,45
Sum inntekter	4,59	4,30	4,24	4,36
Kostnader, produksjon	0,85	0,91	0,89	1,00
Verdi rastoff	3,74	3,39	3,35	3,37
Omregningsfaktor, kumelk	1,142	1,113	1,11	1,117
Omregningsfaktor, kufløte	0,121	0,093	0,09	0,087
Verdi – kroner per liter melk	3,27	3,05	3,02	3,02
Malpris		2,93	2,93	2,93
Avvik		0,12	0,09	0,09

1) Daværende representantvare, dvs. skummet melk på tank

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 3,02 kroner per liter anvendt melk, som er 9 øre høyere enn veid målpris. Råvareverdien for denne gruppen viser stor stabilitet, men for andre halvår 2001 ser en at både inntektene og kostnadene har steget. Dette skyldes i hovedsak at produktet Iskremblanding nå er med i beregningene.

3.5 Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – 3A

Dette er totalt sett en liten gruppe med en solgt produktmengde på knapt 6,6 mill. liter (7,2 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001 fordelt på 17 ulike artikler.

Som beskrevet foran, sier forskrift om beregning av råvareverdier at tilført fløte i produkter i denne prisgruppen skal prises til råvareverdien for fløte til konsum. For alle produktene som er med i denne beregningen, og i de foregående etterkontrollene, går det imidlertid kun fløte ut av produktet. Fløte til konsumverdien har således ikke blitt benyttet i beregningene.

Tabell 3.5 Søte, smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	NILF 2000:12	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		13,76	13,56	13,98
– Fakturert rabatt		0,05	0,07	0,08
Netto pris	13,52	13,71	13,49	13,90
Inntekt biprodukter	1,37	1,32	1,32	1,30
Sum inntekter	14,89	15,03	14,81	15,20
Kostnader, produksjon	10,85	11,17	11,37	11,04
Verdi rastoff	4,04	3,86	3,44	4,16
Omregningsfaktor, kumelk	1,122	1,115	1,119	1,095
Omregningsfaktor, kufløte	0,082	0,079	0,079	0,078
Verdi – kroner per liter melk	3,60	3,46	3,07	3,80
Malpris		3,52	3,52	3,55
Avvik		-0,06	-0,45	0,25

Gjennomsnittlig råvareverdi for melk anvendt til disse produktene er for andre halvår 2001 beregnet til 3,80 kroner per liter. Dette er 25 øre høyere enn veid målpris og 73 øre høyere enn forrige halvår. Slik det vil framgå av tabellen, kan oppgangen beregningsmessig forklares med høyere inntekter, lavere kostnader og lavere omregningsfaktor.

3.6 Ferske oster, dagligvare – 4A

Gruppen er totalt sett liten og har en solgt produktmengde på om lag 1,2 mill. kg (7 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen har 25 ulike artikler.

Tabell 3.6 Ferske oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	NILF 2000:12 1)	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		51,76	50,26	51,04
– Fakturert rabatt		1,28	1,16	0,97
– Annen rabatt		1,01	1,02	1,04
Netto pris	37,23	49,47	48,08	49,03
Inntekt biprodukter	9,52	0,79	2,17	2,34
Sum inntekter	46,75	50,26	50,25	51,37
Kostnader, produksjon	15,06	23,62	23,48	23,77
Verdi rastoff	31,69	26,64	26,77	27,60
Omregningsfaktor, kumelk	6,379	5,832	6,23	5,942
Omregningsfaktor, kufløte	0,569	0,047	0,13	0,140
Verdi – kroner per liter melk	4,97	4,57	4,30	4,64
Malpris		4,34	4,34	4,38
Avvik		0,23	-0,04	0,26

1) Daværende representantvare, dvs. Cottage cheese.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 4,64 kroner per liter anvendt melk, dvs. 26 øre over veid målpris og 34 øre høyere enn tilsvarende beregning for første halvår 2001. To forhold forklarer utviklingen fra forrige halvår. For det første har Tine lagt om omregningsfaktorene på kremoster. Tidligere hadde helvektsoster og porsjonspakkede kremoster samme omregningsfaktor. Tine har fra 01.07.01 skilt omregningsfaktorene for denne typen oster slik at de porsjonspakkede ostene nå har en lavere omregningsfaktor til melk og fløte enn helvektskremostene. Sidene dette gir mindre fløte tilført gruppen, har inntekt biprodukter økt og omregningsfaktoren for melk sunket. Totalt forklarer dette forholdet av 60 % av endringen. Det resterende 40 % av endringene forklares av at markedsinntektene i gruppen har økt med ca 1 krone.

3.7 Ferske oster, industri – 4B

Det ble besluttet at det skal beregnes råvareverdi for denne gruppen i Forskrift om beregning av råvareverdier, og det er derfor første gang NILF presenterer beregninger for denne gruppen. Gruppen er totalt sett liten og har en solgt produktmengde på omlag 0,5 mill. kg (6,9 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen har 9 ulike artikler og består av mozzarella, frokostmasse, kremost og pultostmasse.

Tabell 3.7 Ferske oster – industri. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2001
Brutto fakturert	39,48
– Fakturert rabatt	4,38
– Annen rabatt	0,00
Netto pris	35,10
Inntekt biprodukter	14,55
Sum inntekter	49,65
Kostnader, produksjon	16,14
Verdi rastoff	33,51
Omregningsfaktor, kumelk	13,001
Omregningsfaktor, kufløte	0,870
Verdi – kroner per liter melk	2,58
Malpris	2,87
Avvik	-0,29

Beregnet råvareverdi er kr 2,58 og dette er 29 øre lavere enn veid målpris.

3.8 Modna oster, dagligvare – 5A

Dette er en stor gruppe med en solgt produktmengde på om lag 16,1 mill. kg (175,8 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen har hele 130 ulike artikler.

Tabell 3.8 Modna oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	NILF 2000:12	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		52,67	52,91	53,97
– Fakturert rabatt		1,15	1,08	0,80
– Annen rabatt		0,80	0,94	1,42
Netto pris	50,22	50,72	50,89	51,75
Inntekt biprodukter	6,73	6,47	6,51	6,15
Sum inntekter	56,95	57,19	57,40	57,90
Kostnader, produksjon	17,77	18,40	18,63	19,20
Verdi rastoff	39,18	38,79	38,77	38,70
Omregningsfaktor, kumelk	10,869	10,99	11,01	10,900
Omregningsfaktor, kufløte	0,402	0,387	0,389	0,368
Verdi – kroner per liter melk	3,60	3,53	3,52	3,55
Malpris		3,50	3,50	3,54
Avvik		0,03	0,02	0,01

Gjennomsnittlig råvareverdi for andre halvår 2001 er beregnet til 3,55 kroner per liter anvendt melk som er 1 øre høyere enn veid målpris. Råvareverdien i denne gruppen viser stor stabilitet over tid, men for andre halvår 2001 viser beregningene at både inntektene og kostnadene øker.

3.9 Modna oster, industri – 5B

Gruppen har en solgt produktmengde på om lag 3,1 mill. kg (34,7 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001. Gruppen består av 72 ulike artikler.

Tabell 3.9 Modna oster – industri. Kroner per kg/liter

	NILF 2000:12	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		43,27	44,97	44,85
– Fakturert rabatt		4,63	4,92	5,28
– Annen rabatt		0,77	0,89	0,55
Netto pris	40,28	37,87	39,16	39,02
Inntekt biprodukter	6,62	6,94	7,36	6,59
Sum inntekter	46,90	44,81	46,52	45,61
Kostnader, produksjon	14,77	12,38	16,12	16,45
Verdi rastoff	32,13	32,43	30,40	29,16
Omregningsfaktor, kumelk	11,197	11,344	11,45	11,058
Omregningsfaktor, kufløte	0,396	0,415	0,44	0,394
Verdi – kroner per liter melk	2,87	2,86	2,66	2,64
Malpris		2,87	2,87	2,87
Avvik		-0,01	-0,21	-0,23

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 2,64 kroner per liter anvendt melk, eller 23 øre lavere enn veid målpris. Råvareverdien viser stor stabilitet i forhold til verdien for første halvår 2001, men inntektene og omregningsfaktoren har sunket mens kostnadene har økt.

3.10 Modna oster, merkevareeksport – 5C

Samlet sett er dette en forholdsvis stor gruppe når det gjelder melkeanvendelse. Omsatt produktmengde i andre halvår 2001 var på drøyt 4,9 mill. kg (58,5 mill. liter kumelk). Gruppen utgjøres av til sammen 64 ulike artikler.

Tabellen viser også en ny beregning av råvareverdi for andre halvår 2000. Dette ble gjort i forbindelse med et NILF Notat No. 2002–14. NILF mottok nytt materiale fra Tine med kostnadstall fra 1999, og så seg dermed i stand til å presentere en beregning av råvareverdi for denne gruppen.

Tabell 3.10 Modna oster – merkevareeksport. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000 ¹⁾	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert	40,73	38,18	39,04
– Fakturert rabatt	0,01	0,00	0,00
– Annen rabatt	0,00	0,00	0,00
Netto pris	40,72	38,18	39,04
Inntekt biprodukter	8,98	9,10	8,42
Sum inntekter	49,70	47,28	47,46
Kostnader, produksjon	17,15	16,07	16,62
Verdi rastoff	32,55	31,21	30,84
Omregningsfaktor, kumelk	12,04	12,04	11,873
Omregningsfaktor, kufløte	0,537	0,544	0,504
Verdi – kroner per liter melk	2,70	2,59	2,60
Malpris	2,55	2,55	2,55
Avvik	0,15	0,04	0,05

1) Ny beregning foretatt i NILF Notat No. 2002–14.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 2,60 kroner per liter anvendt melk, eller 5 øre høyere enn jordbruksavtalens råvareverdi. Råvareverdien er nokså stabil gjennom hele perioden, men det er til dels stor variasjon i inntekter, kostnader og omregningsfaktoren. På inntektssiden, og dermed også for beregning av råvareverdi, må svingninger i valutakursene antas å kunne få stor betydning for beregninger for denne gruppen.

3.11 Tørrmelk, industri – 6B

Gruppen har en solgt produktmengde på vel 2,1 mill. kg (om lag 21,5 mill. liter kumelk) i andre halvår 2001 og består av 24 ulike artikler.

Tabellen viser nye beregninger av råvareverdier for andre halvår 2000 og første halvår 2001. Dette ble gjort i forbindelse med NILF Notat No. 2002–14. Disse beregningene er gjort ut fra de regnereglene som tørrmelksprodukter som ble fastlagt i Forskrift om beregning av råvareverdier av 05.12.01.

Tabell 3.11 Tørrmelk – industri. Kroner per kg/liter

	NILF 2000:12 ³⁾	Andre halvår 2000 ¹⁾	Første halvår 2001 ¹⁾	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		24,53	21,83	22,47
– Fakturert rabatt		0,43	0,52	0,47
Netto pris	22,90	24,10	21,31	22,00
Inntekt biprodukter	21,95	20,96 ²⁾	14,70 ²⁾	16,54 ²⁾
Sum inntekter	44,85	45,06	36,01	38,54
Kostnader, produksjon	13,61	9,07	8,10	9,04
Verdi rastoff	31,24	35,99	27,91	29,50
Omregningsfaktor, kumelk	12,337	12,87	9,35	10,277
Omregningsfaktor, kufløte	1,312	1,16	0,77	0,906
Verdi – kroner per liter melk	2,53	2,80	2,99	2,87
Malpris		2,98	2,98	2,98
Avvik		– 0,18	0,01	– 0,11
Innsatt fløteverdi		7,94	7,94	8,00

1) Revidert beregninger foretatt i NILF Notat No. 2002–14.

2) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte.

3) Daværende representantvare, dvs. skummetmelkpulver.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 2,87 kroner per liter anvendt melk, eller 11 øre lavere enn veid målpris. Råvareverdien svinger litt gjennom perioden, og det er til dels stor variasjon i inntekter, kostnader og omregningsfaktoren. Variasjonen i inntekt biprodukter skyldes at andelen av skummetmelkpulver i gruppen varierer med 5 prosentpoeng mellom første og andre halvår. For andre halvår 2001 er produktene CME, Afi-nutrin og syrekasein med, noe de ikke var i første halvår.

3.12 Geitemelksprodukter, dagligvare – 7A

Under beregningen av råvareverdier for andre halvår 2001 ble det funnet en summeringsfeil i et regneark for første halvår 2001. NILF presenterer derfor her en ny beregning også for første halvår 2001.

Gruppen har en solgt produktmengde til dagligvare på 580 000 kg/liter produkt (4,1 mill. liter geitemelk) i andre halvår 2001. I første halvår 2001 var produktmengden 446 000 kg/liter produkt som tilsvarer 3,1 millioner liter geitemelk. Gruppen omfatter 14 ulike artikler i begge halvårene.

Tabell 3.12 Geitemelksprodukter – dagligvare. Kroner per kg/liter

	NILF 2000:12 ²⁾	Andre halvår 2000	Første halvår 2001 ³⁾	Andre halvår 2001
Brutto fakturert		55,03	53,86	53,04
– Fakturert rabatt		0,75	0,62	0,65
– Annen rabatt		0,50	0,38	0,66
Netto pris	50,62	53,78	52,86	51,73
Kostnader, produksjon	18,84	24,08	20,57	19,75
Kostnader, kufløte		1,59	2,01	1,55
Kostnader, kumelk		0,32	0,39	0,37
Sum kostnader		25,99	22,97	21,67
Verdi rastoff	32,76 ¹⁾	27,79	29,89	30,06
Omregningsfaktor, geitmelk	8,685	7,39	6,93	7,18
Verdi – kroner per liter melk	3,77	3,76	4,31	4,19
Malpris		4,00	4,00	4,02
Avvik		-0,24	0,31	0,17
Innsatt melkeverdi		3,53	3,52	3,55

1) Inkl. beregnet verdi av biprodukter (fløte) på 0,98 kroner.

2) Daværende representantvare, dvs. FG33 – 500 gram.

3) Revidert beregning på grunn av feil i NILF Notat 2001–22

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 4,31 kroner i første halvår og 4,19 kroner i andre halvår 2001. Dette er høyere enn målprisen, og det er også markert høyere enn andre halvår 2000. Dette kan forklares med svært mye lavere kostnader og lavere omregningsfaktor i de to siste halvårene. Variasjonen mellom de to siste halvårene kan i hovedsak forklares med ulik salgsfordeling mellom produkter i gruppen.

3.13 Geitemelksprodukter, industri – 7B

Gruppen har en solgt produktmengde til industri på 116 000 kg/liter produkt (769 000 liter geitemelk) i andre halvår 2001. Frozen curd utgjør størsteparten av denne gruppen. Frozen curd er, i henhold til SLFs gruppering, rapportert i industrimarkedet. Så langt NILF kjenner til, er imidlertid dette i all hovedsak eksport til USA.

Tabell 3.13 Geitemelksprodukter – industri. Kroner per kg/liter

	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Verdi – kroner per liter melk	1,84	2,16
Ravarepris	2,87	2,87
Avvik	-1,03	-0,71
Innsatt melkeverdi	3,52	2,64

Råvareverdien ligger klart under råvareprisen, men viser likevel en kraftig oppgang fra forrige halvår. For salg til industri er dette en lav verdi sammenlignet med salg av modna ost til industri for øvrig, men dette må ses i lys av at Frozen curd beregnes i denne gruppen.

3.14 Geitemelksprodukter, merkevareeksport – 7C

Gruppen har en solgt produktmengde til merkevareeksport på 82 000 kg produkt (Om lag 306 000 liter geitemelk) i andre halvår 2001. Eksporten er hovedsakelig Snøfrisk samt noe ekte geitost.

Tabell 3.14 Geitemelksprodukter – merkevareeksport. Kroner per kg/liter

	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Verdi – kroner per liter melk	4,08	4,23
Råvarepris	2,55	2,55
Avvik	1,53	1,68

Råvareverdien ligger kraftig over råvareprisen, og den ligger høyere enn forrige halvår. Verdien av eksporten er høy sammenlignet med verdien av merkevareeksport for øvrig, men dette må ses i sammenheng med at eksportproduktet Frozen curd avregnes og beregnes i industrimarkedet.

3.15 Fløte til konsum, dagligvare – B1

Gruppen har en solgt produktmengde i andre halvår 2001 på 18,2 mill. liter (14,6 mill. liter 38 % fløte). Gruppen består av til sammen 31 artikler.

Tabell 3.15 Fløte til konsum – dagligvare. Kroner per liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001
Brutto fakturert	31,16	31,48	31,40
– Fakturert rabatt	0,16	0,15	0,20
Netto pris	31,00	31,33	31,20
Kostnader, produksjon	5,30	6,53	7,14
Kostnader, kumelk	0,97	1,02	1,28
Sum kostnader	6,27	7,55	8,42
Verdi rastoff	24,73	23,78	22,78
Omregningsfaktor, kumelk	0,180	0,189	0,239
Omregningsfaktor, fløte	0,86	0,847	0,802
Verdi – kroner per liter fløte	28,76	28,08	28,40
Malpris	25,51	25,51	27,27
Avvik	3,25	2,57	1,13
Innsatt melkeverdi	5,37	5,39	5,37

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 28,40 kroner per liter anvendt fløte. Dette er kr 1,13 høyere enn veid målpris. I forhold til beregningen for første halvår 2001 viser beregningen nå en oppgang på 32 øre per liter fløte. Som beskrevet i Rapport fra arbeidsgruppe av 16.11.01 var det ventet at denne råvareverdien ville stige med omtrent dette beløpet som følge av at verdien av rømmekolle, melkeringe, kaffemelk og kaffe-fløte nå blir beregnet i denne gruppen.

3.16 Fløte til smørprodukter, alle markeder – B2

Gruppen har en solgt produktmengde i andre halvår 2001 på 12,1 mill. kg/liter (16,5 mill. liter 38 % fløte). Beregningene omfatter til sammen 39 ulike artikler.

NILF anså i sitt Notat 2001–21 at beregningene for smørproduktene var usikre på grunn av manglende kostnadsdata for flere produkter som dermed ikke ble tatt med i beregningene. NILF mottok nytt materiale fra Tine i forbindelse med Notat 2002–14 og så seg dermed i stand til å presentere en beregning av råvareverdi for denne gruppen tilsvarende som for første halvår 2001. Det ble samtidig oppdaget feil i grunnlagsmaterialet fra Tine for første halvår 2001, hvor et artikkelnummer som er en intern transaksjon i Tine var oppgitt som eksternt salg. Produktet var oppgitt til å ha store inntekter og utgjorde en stor andel av industrimarkedet, men det er nå tatt ut av beregningene. NILF presenterer derfor nye beregninger også for første halvår 2001.

Tabell 3.16 Fløte til smørprodukter – alle markeder. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000 ¹⁾	Første halvår 2001 ¹⁾	Andre halvår 2001
Brutto fakturert	20,21	17,50	19,65
– Fakturert rabatt	0,90	0,85	0,90
– Annen rabatt	0,27	0,09	0,10
Netto pris	19,04	16,56	18,65
Kostnader, produksjon	5,05	4,90	5,55
Kostnader, kumelk	2,13	2,55	2,17
Sum kostnader	7,18	7,45	7,73
Verdi rastoff	11,86	9,11	10,92
Omregningsfaktor, fløte	1,38	1,23	1,365
Verdi – kroner per liter fløte	8,59	7,41	8,00
Malpris	7,94	7,94	7,94
Avvik	0,65	-0,53	0,06
Innsatt melkeverdi	3,05	3,02	3,02

1) Reviderte beregninger foretatt i NILF Notat No. 2002–14.

Gjennomsnittlig råvareverdi er beregnet til 8,00 kroner per liter anvendt fløte, som er 6 øre høyere enn veid målpris. Råvareverdien viser stor variasjon mellom halvårene. Forklaringen på dette skyldes for det meste at merkevareeksporten, til lav råvareverdi, i all hovedsak kun skjer i første halvår. Inntektene blir dermed lavere i første halvår i forhold til andre halvår. Videre merker en seg at kostnadene har vært jevnt stigende gjennom hele perioden, noe som forklarer at råvareverdien i andre halvår 2001 ligger markert lavere enn råvareverdien i andre halvår 2000.

3.17 Mysoster, dagligvare – B3

Gruppen har en solgt produktmengde til dagligvare på 4,9 mill. kg (31,4 mill. liter myse) i andre halvår 2001. Beregningene omfatter 39 ulike artikler.

NILF foretok også en ny beregning av andre halvår 2000 i denne gruppen i forbindelse med NILF Notat No. 2002–14 basert på at nye opplysninger fra Tine gav oss tall for flere produkter.

Tabell 3.17 Mysoster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000, dagligvare ¹⁾	Første halvår 2001, dagligvare	Andre halvår 2001, dagligvare
Brutto fakturert	47,14	46,38	47,45
– Fakturert rabatt	1,01	1,02	0,80
– Annen rabatt	1,15	0,99	1,19
Netto pris	42,25	44,37	45,48
Kostnader, produksjon	16,11	16,90	17,03
Kostnader, kufløte	8,41	8,20	8,04
Kostnader, kumelk	3,21	3,20	3,45
Kostnader, geitemelk	2,83	3,09	3,08
Sum kostnader	30,56	31,39	31,60
Verdi rastoff	14,69	12,98	13,88
Omregningsfaktor, myse	6,26	6,30	6,46
Verdi – kroner per liter myse	2,34	2,06	2,15
Malpris	2,88	2,88	2,48
Avvik	-0,54	-0,82	-0,33
Innsatt melkeverdi	3,53	3,52	3,55
Innsatt geitemelkverdi	3,76	4,23	4,19

1) Revidert beregninger foretatt i NILF Notat No. 2002-14.

Gjennomsnittlig råvareverdi ved salg til dagligvare i andre halvår 2001 er beregnet til 2,15 kroner per liter anvendt myse. Dette er 33 øre lavere enn veid målpris. Råvareverdien har steget fra første halvår 2001, og dette skyldes økte inntekter som riktignok oppveies delvis av økte kostnader og en høyere omregningsfaktor.

3.18 Kjernemelk, alle markeder – B4

Det er ikke gjort beregninger for kjernemelk som råvare.

Litteratur

- Bergset, N. Ø. & H. Mjelde. Prisutjevning melk – vurderinger rundt etterkontrollen for 2. halvår 2000. NILF Notat No. 2002–14.
- Forsell, L. & H. Mjelde. Prisutjevning melk – kontroll for 2. halvår 2000. NILF Notat No. 2001–21
- Forsell, L. & H. Mjelde. Prisutjevning melk – kontroll for 1. halvår 2001. NILF Notat No. 2001–22
- Landbruksdepartementet, 2001. Jordbruksavtale for perioden 01.07.2001–30.06.2002
- Landbruksdepartementet, 2000. Forskrift om prisutjevningsordningen for melk av 31.08.2001.
- Rapport fra partssammensatt gruppe, 16.11.01. Rapport fra gruppen som skal vurdere oppfølgingen av markedsregulators ansvar i markedsordningen for melk.
- Statens landbruksforvaltning. Brev av 07.02.02. Oppdrag vedrørende etterkontroll for 2. halvår 2001.
- Statens landbruksforvaltning. Brev av 08.03.02. Etterkontrollen for 2. halvår 2001, visse korrigeringer av råvareverdiberegningene vedrørende myse til mysost.
- Statens landbruksforvaltning, 05.12.01. Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk.
- Statistisk sentralbyrå Indekstall for en del varer, med priser i 1998 (www.ssb.no).

Vedlegg: Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk

---

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 5. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 30. juni 2000 nr. 701 om prisutjevningsordningen for melk § 3 første ledd bokstav h, jf. lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 6 og § 11 andre og tredje ledd.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å fastslå hvilke prinsipper og regler som skal benyttes av markedsregulator og Statens landbruksforvaltning ved beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk.

Hensikten med beregningene er:

- a) å prognosere råvareverdier for de enkelte pris- og biproduktgrupper i prisutjevningsordningen
- b) å undersøke om markedsregulators faktiske og samlede (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak per pris- og biproduktgruppe er i samsvar med de forutsetninger som er satt i jordbruksavtalen og forskrift om prisutjevningsordningen for melk
- c) å overvåke at konkurransehemmende kryssprissubsidiering, innenfor hver enkelt gruppe av produkter, ikke oppstår.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med

- a) *råvarer*: melkeråstoff som kommer inn under prisutjevningsordningen for melk: helmelk ku, geitemelk, kufløte, kumyse og kjernemelk av ku.

Det vises for øvrig til de til enhver tid gjeldende definisjoner av melk, melkeprodukter, markeder, prisgrupper og råvareverdi i forskrift om prisutjevningsordningen for melk.

§ 3. Prinsipper for beregning av råvareverdier

Følgende prinsipper ligger til grunn for beregning av råvareverdier:

- a) hvert enkelt produkt skal håndteres ett sted (i kun én gruppe).
- b) hvert enkelt produkt skal plasseres der råvaren det gjøres beregning for utgjør hovedbestanddelen av produktet etter nærmere definisjoner med unntak for ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter med fettinnhold høyere enn helmelk som skal verdiberegnes i biproduktgruppe 1.
- c) beregningene gjennomføres og avsluttes gruppe for gruppe.
- d) andre råvarer enn hovedbestanddelen skal beregnes som kostnad med sin tilhørende, beregnede råvareverdi.
- e) overskudd av fløte ut fra helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som inntekt for alle aktuelle grupper og produkter til en verdi av produksjonsfløte som er fastsatt i jordbruksavtalen.
- f) tilførsel av fløte ut over helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som kostnad for alle aktuelle grupper og produkter. Tilført fløte er priset til produksjonsfløteverdien i jordbruksavtalen med unntak for sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet og

tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelkpulver.

- g) forskrift om prisutjevningsordningen for melk § 6 differensierer verdien av fløte i enkelte prisgrupper. I prisgruppene sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet er verdien av tilført fløte satt til råvareverdien av fløte til kremfløte. I prisgruppen for tørrmelk er verdien av all fløte i tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelkpulver satt til råvareverdien av fløte til smør.
- h) salgspriser skal hentes fra markedsregulators interne pris- og salgsstatistikk.
- i) det tas hensyn til alle former for rabatter og ytelser. Disse føres som kostnader, fakturert rabatt eller manuell rabatt.
- j) foredlingskostnadene hentes fra markedsregulators produktkalkyler (ABC-kalkyler). SLF må vurdere om prinsipielle og større endringer i kostnadsnivåer i produktkalkylene skal tas hensyn til ved beregning av råvareverdier.
- k) som hovedregel brukes markedsregulators omregningsfaktorer for å finne melkebehovet bak produktene i råvareverdberegningene.

§ 4. Diagram for beregning av råvareverdi i prisgruppene

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter
–	Manuelle rabatter
–	Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler (– produsentrettede kostnader)
+	Verdi biproduktoverskudd (fløte)
–	Verdi råvarer som tilføres (fløte, myse, kumelk, geitemelk, kjernemelk)
=	Rest til betaling av anvendt råvare

Råvareverdi Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare
=

§ 5. Diagram for beregning av råvareverdi i biproduktgruppene

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter
–	Manuelle rabatter
–	Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler (– produsentrettede kostnader)
–	Verdi råvarer som tilføres
=	Rest til betaling av anvendt råvare

Råvareverdi Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare
=

§ 6. Diagram for beregning av råvareverdi for tørrmelk i prisgruppe 6

Forskrift om prisutjevningsordningen for melk definerer alle tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelk også som biprodukter som skal ha tilskudd etter fettinnhold. Alle tørrmelksprodukter verdiberegnes i prisgruppe 6. Råvareverdien for disse produktene i prisgruppe 6 skal beregnes etter følgende prinsipper:

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter

- Manuelle rabatter
- Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler
(– produsentrettede kostnader)
- + Verdien av volum fløte mellom skummetmelk og helmelk til produksjons-
fløteverdien
- Verdi av all fløte beregnet ut fra skummetmelk til smørverdi
- = Rest til betaling av anvendt råvare

Råvareverdi Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare

=

§ 7. Utfylling av prinsippene for beregning av råvareverdier

Prinsippene utfylles ut fra følgende regler:

- a) melkeprodukter med mindre enn 50 % vektandel melkeråstoff i produktet holdes utenfor ved beregning av råvareverdier
- b) SLF kan holde nylanserte produkter utenfor beregning av råvareverdier til neste jordbruksavtaleperiode
- c) mysoster og mysostprodukter med mindre enn 3 liter myse per kg produkt holdes utenfor ved beregning av råvareverdi for myse.

§ 8. Gjennomgang av de enkelte pris- og biproduktgruppene

SLF utarbeider og oppdaterer løpende detaljert liste over produkter i de enkelte pris- og biproduktgrupper. Listen ligger som vedlegg nr. 1 til forskriften.¹ I det følgende listes det opp de pris- og biproduktgruppene det skal beregnes råvareverdier for samt særlige regler for noen grupper:

- a) Sure smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 1A
- b) Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 2A
- c) Ikke smakstilsatte produkter, industri – prisgruppe 2B
- d) Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 3A
- e) Ferske oster, dagligvare – prisgruppe 4A
- f) Ferske oster, industri – prisgruppe 4B
- g) Modna oster, dagligvare – prisgruppe 5A

I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.

- h) Modna oster, industri – prisgruppe 5B

I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.

- i) Modna oster, merkevareeksport – prisgruppe 5C

I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.

- j) Tørrmelk, industri – prisgruppe 6B

- k) Geitemelksprodukter, dagligvare – prisgruppe 7A

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet

slik:

Liter geitemelk
+ Liter geitefløte * 11,0
= Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

l) Geitemelksprodukter, industri – prisgruppe 7B

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

Liter geitemelk
+ Liter geitefløte * 11,0
= Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

m) Geitemelksprodukter, merkevareeksport – prisgruppe 7C

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

Liter geitemelk
+ Liter geitefløte * 11,0
= Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

n) Fløte til konsum, dagligvare – biproduktgruppe 1

o) Fløte til smør, alle markeder – biproduktgruppe 2

p) Myse til mysost, alle markeder – biproduktgruppe 3

q) Kjernemelk, alle markeder – biproduktgruppe 4.

§ 9. Kontrollen av enkeltprodukter

SLF utarbeider og oppdaterer løpende detaljert liste over enkeltprodukter det skal beregnes råvareverdier for. Listen ligger som vedlegg nr. 2 til forskriften.¹ SLF velger ut enkeltprodukter med konkurranseflate med hensyn på å undersøke om konkurransehennende kryssprissubsidiering forekommer. Råvareverdien til disse produktene beregnes ut fra de prinsipper og regler som er fastslått i denne forskriften.

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002. Forskriften legges til grunn med virkning fra 5. desember 2001 når det gjelder rapporteringen i henhold til endret forskrift om prisutjevningsordningen for melk § 16.